

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

06-01-38М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійного вивчення
навчальної дисципліни
«Економіка торгівельного підприємства»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність» спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол №6 від 21.03.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни «Економіка торгівельного підприємства» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Стахів О. А., Адамчук Т. Л. – Рівне : НУВГП, 2023. – 50 с.

Укладачі: Стахів О. А., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу;
Адамчук Т. Л., ст. викладач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Відповідальний за випуск: Кушнір Н. Б., к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Керівник освітньої програми: Стахів О. А., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

ID перевірки: 1014468006

© О. А. Стахів,
Т. Л. Адамчук, 2023
© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни	4
Мета та завдання навчальної дисципліни	4
Зміст навчальної дисципліни	6
Змістовий модуль 1. Формування та використання економічних ресурсів торговельного підприємства та їх оцінка	6
Тема 1. Економічна сутність, соціально-економічні форми, роль та значення торгівлі	6
Тема 2. Торгівельне підприємство в системі ринкових відносин	7
Тема 3. Особливості формування та оцінки ефективності використання персоналу торговельного підприємства та його стимулювання	9
Тема 4. Особливості формування та оцінки ефективності використання основних засобів торговельного підприємства	11
Тема 5. Особливості формування та оцінки ефективності використання оборотних активів торговельного підприємства	14
Тема 6. Витрати обігу та поточні витрати торговельного підприємства	15
Тема 7. Фінансово-економічні результати діяльності торговельного підприємства	17
Змістовий модуль 2. Економічні умови господарювання торговельних підприємств	18
Тема 8. Продукція та товарооборот торговельного підприємства	19
Тема 9. Характеристика товарних запасів і основні етапи їх формування	20
Тема 10. Управління товарним забезпеченням роздрібного та оптового товарооборотів	21
Тема 11. Ефективність торговельної логістичної системи	23
Тема 12. Основи ціноутворення в торгівлі	25
Тема 13. Інноваційно-інвестиційна діяльність та розвиток торговельного підприємства	27
Тема 14. Ефективність діяльності торговельного підприємства	28
Тести для самоконтролю знань	30
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	43
Методи контролю	44
Рекомендовані джерела	46
Інформаційні ресурси	50

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i>
Спеціальність	<i>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i>
Рік навчання, семестр	<i>2-й рік, 2-й семестр</i>
Кількість кредитів	<i>6</i>
Лекції:	<i>30 годин</i>
Практичні заняття:	<i>30 годин</i>
Самостійна робота:	<i>120 годин</i>
Курсова робота:	<i>так</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Економіка торговельного підприємства» є формування вмій і навичок щодо комплексного розуміння проблем управління господарсько-фінансовою діяльністю торговельного підприємства..

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка торговельного підприємства» є набуття компетентностей на основі засвоєння основних теоретичних положень та набуття необхідних практичних навичок, формування у студентів знань щодо основ функціонування підприємства торгівлі у ринкових умовах господарювання, певний рівень економічного мислення, що дасть їм змогу орієнтуватися в конкретних економічних ситуаціях ринку, приймати економічно обґрунтовані господарські рішення.

У результаті вивчення дисципліни «Економіка торговельного підприємства» здобувач вищої освіти повинен:

знати:

сутність економіки як науки, необхідність її виникнення;

правові основи функціонування підприємства торгівлі як суб'єкта господарювання;
класифікацію підприємств торгівлі та їх об'єднань;
особливості формування економічних ресурсів торговельних підприємств;
класифікацію ресурсів підприємства, джерела їх формування, показники діяльності та складу товарообороту підприємств роздрібної, оптової торгівлі;
показники оцінки результатів діяльності підприємства; сутність, склад, класифікацію витрат обігу, доходів і прибутку торговельних підприємств, основні методи їх аналізу; сутність ефективності діяльності торговельних підприємств, та факторів, що на неї впливають;
види цін та методи ціноутворення;
методичні підходи до оцінки ефективності роботи;

вміти:

- реально оцінювати виробничі можливості з метою організації ефективної діяльності торгового підприємства;
- приймати економічно обгрунтовані управлінські рішення;
- творчо використовувати теоретичні знання в процесі подальшого навчання і своєї практичної діяльності;
- формувати цілі і стратегію розвитку торгового підприємства;
- на основі даних статистичної звітності та поточного обліку аналізувати основні показники та ефективність діяльності торговельних підприємств;
- визначати резерви підвищення ефективності їх діяльності.

Володіти наступними компетентностями:

- розв'язання економічних ситуацій;
- аналізу процесу формування і ефективності використання економічних ресурсів підприємства торгівлі;
- проведення обгрунтування рішень щодо доцільності інвестування;
- прийняття рішень та надання пропозицій щодо рівня підвищення ефективності діяльності підприємства торгівлі.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Формування та використання економічних ресурсів торговельного підприємства та їх оцінка

ТЕМА 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ФОРМИ, РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ТОРГІВЛІ

Рекомендовані джерела інформації: 3, 14, 17, 18, 21, 24, 27, 30, 34,40

1.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Торгівля як сфера національної економіки. Форми товарообміну. Основні функції торгівлі. Торгівля та процес грошового обігу. Роль торгівлі в здійсненні зв'язку між складовими економіки й регіонами держави. Вплив торгівлі на виробництво й споживання. Торгівля як багатофункціональна соціально-економічна підсистема національної економіки. Торгівля як органічна складова ринку товарів і послуг. Торгівля як сфера обігу товарів і послуг. Торгівля як вид економічної діяльності. Оптова торгівля: її характеристика, роль, функції. Роздрібна торгівля: її характеристика, роль, функції.

1.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. У чому полягає соціально-економічна сутність внутрішньої торгівлі?
2. Які характерні риси відрізняють торгівлю від інших видів економічної діяльності?
3. Які сучасні тенденції розвитку внутрішньої торгівлі України?
4. Сутність та передумови формування інтегрованих торгових систем.
5. Яку роль торгівля відіграє на ринку товарів і послуг?
6. Які основні функції торгівлі, спрямовані на надання послуг виробникам?

7. Функції торгівлі, що характеризують спрямованість на споживачів.

8. В чому основна відмінність внутрішньої торгівлі від зовнішньої?

9. В чому полягає сутність торгівлі з точки зору підприємницької діяльності?

10. За яким критерієм можна відрізнити роздрібну від оптової торгівлі?

1.3. Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

1.4. Теми рефератів та презентацій

1. Актуальні завдання розвитку пропозиції споживчих товарів.

2. Показники оцінки стану і розвитку споживчого ринку

3. Проблеми підтримки та сприяння діяльності національного товаровиробника.

4. Соціальна функція торгівлі

5. Особливості формування попиту на споживчі товари

6. Тенденції розвитку торгівельної інфраструктури в Україні.

7. Багатокритеріальна оцінка підприємств природного та підприємницького типу

ТЕМА 2. ТОРГІВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО В СИСТЕМІ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

Рекомендовані джерела інформації: 3, 14, 17, 18, 21, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 34,40

2.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Посередництво як вид підприємницької діяльності. Функції посередницьких структур. Економічна сутність організації торгівлі. Підприємство торгівлі як суб'єкт і об'єкт

підприємницької діяльності. Торговельне підприємство як самостійний господарюючий суб'єкт ринку. Функції, підприємств торгівлі в сучасних умовах.

Господарська (підприємницька) діяльність підприємства, її сутність. Свобода підприємницької торговельної діяльності. Ринкові принципи підприємницької діяльності підприємства.

Економічні методи управління діяльністю торговельного підприємства. Комерційний (підприємницький) розрахунок як економічна категорія та метод ведення господарства. Фактори, що визначають діяльність підприємства торгівлі в сучасних умовах, і їх класифікація Торговельне підприємство як соціально-економічна система. Середовище діяльності торговельного підприємства та його характеристика. Зовнішні та внутрішні фактори ринкового середовища функціонування організацій торгівлі, їх взаємозв'язок і взаємозумовленість.

Види підприємств торгівлі, їх класифікація та характеристика. Організаційно-правові, соціально-економічні форми та види торговельних підприємств.

Формати торгівлі. Нормативні правові акти, що регламентують діяльність підприємства торгівлі. Система показників, які характеризують діяльність торговельних підприємств в умовах ринкової економіки. Ресурсний потенціал торговельного підприємства.

2.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Назвіть характерні ознаки підприємства.
2. За якими ознаками класифікуються підприємства?
3. Організаційно-правові форми діяльності торговельних підприємств.
4. Які типи суб'єктів комерційної діяльності є характерними для сфери роздрібної та оптової торгівлі, сфери комерційного посередництва?
5. Від чого залежать обсяг і характер виконуваних організацією торгівлі функцій?
6. Назвіть критерії класифікації роздрібних торговельних підприємств.
7. Розкрийте сутність поняття «формат торгівлі».

8. Назвіть форми та методи державного регулювання торговельної діяльності.

9. Що є основним напрямком розвитку оптової торгівлі?

10. Найбільш значущі послуги оптових підприємств покупцям.

11. Основний документ при здійсненні угод, що регламентують відносини партнерів.

12. За допомогою яких показників можна оцінити ефективність діяльності підприємств торгівлі?

2.3. Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

2.4. Темі рефератів та презентацій

1. Економічна сутність і функції організації торгівлі.

2. Торговельне підприємство як соціально-економічна система.

3. Класифікація торговельних підприємств з різними ознаками.

4. Сутність, види та структура підприємницького механізму підприємств торгівлі.

5. Середовище діяльності торгового підприємства та його характеристика.

ТЕМА 3. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО СТИМУЛЮВАННЯ

Рекомендовані джерела інформації: 3, 4, 14, 15, 39

3.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Економічний зміст і особливості праці в торгівлі. Персонал підприємства торгівлі та його склад. Показники чисельності персоналу підприємства та виміру витрат праці в

торгівлі. Особливості формування персоналу роздрібних та оптових підприємств. Робоча сила як економічна категорія. Вартість робочої сили.

Продуктивність та ефективність праці в торгівлі. Організація праці в торгівлі. Загальні та специфічні показники ефективності використання персоналу торговельного підприємства. Фактори та основні напрямки підвищення ефективності праці в торгівлі.

Матеріальне стимулювання праці персоналу торгових підприємств, його форми, особливості вибору та напрями вдосконалення. Сутність і регулювання оплати праці. Система оплати та преміювання праці. Планування фонду заробітної плати. Нормування праці торгових працівників, матеріальної відповідальності в торгівлі.

3.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій

1. Дайте характеристику персоналу торгового підприємства.
2. Як поділяють персонал торгового підприємства по категоріях працівників в загальній формі функціонального поділу їх праці.
3. Склад та структура управлінського персоналу.
4. Загальні вимоги до обслуговуючого персоналу торговельного підприємства.
5. Опишіть систему мотивації персоналу в торгівлі.
6. На яких принципах базується процес управління персоналом торговельного підприємства?
7. Які вимоги висуваються до системи оплати праці в торгівлі?
8. Опишіть систему мотивації праці, яка складається з матеріальних і нематеріальних блоків.
9. Перерахуйте мотиватори, які не потребують інвестицій з боку підприємства.
10. Наведіть приклади мотиваторів, які потребують інвестицій, що розподіляються безадресно.
11. Опишіть мотиватори, які потребують інвестицій, що розподіляються адресно.

12. Порівняйте основні мотиваційні ефекти, важливі для підвищення ефективності роботи торгового персоналу, і опишіть способи, якими можна досягти цього мотиваційного ефекту.

13. У чому перевага бонусів як мотиваторів?

14. У чому перевага відсотка від продажу як мотиватора в торговельній діяльності?

15. Наведіть приклад схеми нарахування та розподілу щомісячної премії працівнику торговельного підприємства.

3.3.Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

3.4.Теми рефератів та презентацій

1. Тенденції динаміки структури персоналу в окремих видах економічної діяльності.

2. Обґрунтування оптимальної чисельності персоналу торговельних підприємств.

3. Резерви підвищення продуктивності праці в торгівлі за сучасних умов господарювання.

4. Вибір форм та систем оплати праці в торговельних підприємствах різних форм господарювання.

5. Сучасна державна політика в сфері оплати праці.

ТЕМА 4. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Рекомендовані джерела інформації: 3, 4, 14, 15, 39

4.1.Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Особливості формування матеріально-технічної бази торговельного підприємства. Основні фонди торговельних підприємств. Структура та класифікація основних фондів в торгівлі. Облік та оцінка основних фондів підприємства. Облік

основних фондів у натуральному виразі. Оцінка основних фондів у вартісному виразі. Первісна, переоцінена (відновна), залишкова, ліквідна, балансова та справедлива вартість основних фондів.

Знос основних фондів, його сутність та причини. Види зносу основних фондів: фізичний, моральний, екологічний та функціональний. Сутність фізичного зносу основних фондів та його види (матеріальне зношування та при зберіганні), інтенсивність фізичного зносу основних фондів. Моральний знос основних фондів, його сутність та форми. Економічні втрати підприємства від морального зносу основних фондів та їх зменшення.

Амортизація основних фондів підприємства та її економічна сутність. Амортизаційні відрахування: загальні та річні. Амортизаційний фонд. Методика визначення річних амортизаційних відрахувань по основних фондах. Норма річних амортизаційних відрахувань та методика її визначення. Види амортизації основних фондів: проста та прискорена. Економічне значення прискореної амортизації основних фондів. Використання амортизаційних відрахувань на підприємстві.

Показники стану та руху основних фондів підприємства. Забезпеченість підприємства основними фондами та озброєність праці працівників підприємства, їх вплив на результати діяльності торговельного підприємства.

Ремонт основних фондів та його економічна сутність. Види ремонту основних фондів. Форми і методи відтворення основних фондів.

Показники ефективності використання основних фондів торгівлі. Загальні й специфічні показники ефективності використання основних фондів роздрібною та оптовою торговельними підприємствами. Стан та основні напрямки технічної бази торгової мережі. Резерви та основні напрямки підвищення ефективності використання основних фондів в торгівлі.

4.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Склад та структура основних фондів торговельних підприємств.

2. Економічна сутність основних фондів оптової та роздрібною торгівлі.
3. Як проводиться облік основних фондів на підприємстві?
4. Які види оцінки основних фондів здійснюються на підприємстві?
5. В чому суть зношення основних фондів і його види?
6. Економічна сутність ремонту основних фондів.
7. Економічна суть амортизації основних фондів.
8. В чому суть відтворення основних фондів і його ефективність?
9. Якими показниками характеризується забезпеченість підприємства основними фондами?
10. Як впливає стан та рух основних фондів на підприємстві на результати підприємницької діяльності в торгівлі?
11. Якими показниками характеризується використання основних фондів?
12. Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів торговельного підприємства

4.3. Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

4.4. Темі рефератів та презентацій

1. Особливості формування капіталу торговельних підприємств
2. Багатокомпонентні основні засоби в торгівлі
3. Проблеми оновлення основних фондів підприємств торгівлі.
4. Вплив амортизаційної політики на оновлення основних фондів в торгівлі

ТЕМА 5. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Рекомендовані джерела інформації: 3, 4, 14, 15, 17, 39

5.1.Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Оборотні активи торговельних підприємств як економічна категорія і як інструмент ринкового механізму. Сутність, склад і структура оборотних коштів торговельних підприємств. Класифікація оборотних активів торговельних підприємств. Особливості структури оборотних активів торговельного підприємства. Джерела утворення оборотних засобів на підприємстві. Поповнення нестачі оборотних засобів підприємства. Визначення потреби торговельного підприємства в оборотних коштах. Показники ефективності використання оборотних коштів. Шляхи прискорення обігу коштів. Система показників ефективності використання оборотних активів роздрібного та оптового торговельного підприємств.

5.2.Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Економічна сутність оборотних фондів, фондів обігу, оборотних засобів.
2. В чому суть кругообігу оборотних засобів і його економічне значення?
3. Основні засади нормування оборотних засобів.
4. Які джерела утворення оборотних засобів торговельних підприємств в умовах ринку?
5. В чому полягає економічна суть прискорення оборотності оборотних засобів?
6. Які показники використовуються для оцінки оборотності оборотних коштів?
7. Як забезпечити прискорення оборотності оборотних засобів в торгівлі?

5.3.Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

5.4.Теми рефератів та презентацій

1. Забезпечення поточної діяльності власним оборотним капіталом підприємств торгівлі

2. Критерії ефективності політики фінансування оборотних активів підприємств
3. Особливості оптимізації обсягу оборотних активів підприємств торгівлі
4. Управління оборотними активами на підприємствах роздрібною торгівлі
5. Динаміка та структура оборотних активів торговельних підприємств України.

ТЕМА 6. ВИТРАТИ ОБІГУ ТА ПОТОЧНІ ВИТРАТИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Рекомендовані джерела інформації: 3, 4, 14, 15, 39

6.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Сутність витрат торгового підприємства. Склад і структура поточних витрат та витрат обігу торговельного підприємства, їх класифікація. Поточні витрати підприємств торгівлі за видами діяльності: витрати операційної діяльності; витрати фінансової діяльності; інші витрати звичайної діяльності; надзвичайні витрати.

Умовно-постійні і умовно-змінні витрати, їх характеристика. Поділ витрат за періодами торговельної діяльності.

Класифікація витрат торговельного підприємства за економічними елементами. Групування витрат діяльності підприємств торгівлі за статтями витрат. Номенклатура витрат обігу та їх характеристика. Собівартість реалізованих товарів та продукції власного виробництва. Адміністративні витрати та їх склад. Групування витрат на збут. Номенклатурою статей, за якою групуються інші операційні витрати. Витрати фінансової діяльності та їх склад.

Показники, які характеризують витрати обігу. Рівень витрат обігу. Собівартість торговельної послуги. Планування витрат звичайної діяльності Зміст і послідовність аналізу витрат обігу торгових підприємств. Фактори зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, які впливають на суму і рівень витрат

обігу. управління витратами обігу. Створення на торговельному підприємстві системи управління витратами. Шляхи зниження витрат торговельного підприємства.

6.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Економічна суть витрат виробництва торговельних підприємств.
2. В чому суть групування витрат за економічними елементами і статтями витрат?
3. Як класифікують поточні витрати підприємств торгівлі за видами діяльності?
4. Склад витрат операційної діяльності та їх особливості в торгівлі.
5. Класифікація витрат по відношенню до зміни обсягу діяльності.
6. Поведінка витрат.
7. Які витрати включаються до витрат обігу?
8. Склад витрат обігу за статтями.
9. Які шляхи зниження витрат обігу?
10. Що відноситься до витрат на закупівлю?
11. Які витрати включаються у витрати з утримання запасів?
12. Що відноситься до витрат в результаті відсутності продукції або наданих послуг?
13. Показники, які характеризують витрати обігу.

6.3. Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view?id=1278>

6.4. Темы рефератів та презентацій

1. Обґрунтування та вибір стратегії зниження поточних витрат на торговельних підприємствах України.
2. Доцільність використання системи управління витратами на вітчизняних підприємствах з урахуванням зарубіжного досвіду.
3. Динаміка витрат обігу торговельних підприємств України.

4. Шляхи зниження поточних витрат торговельного підприємства в ринкових умовах.

ТЕМА 7. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Рекомендовані джерела інформації: 3, 4, 14, 15, 16, 28, 39

7.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Характеристика та економічна сутність доходів торговельного підприємства. Склад і структура валових доходів торговельного підприємства. Особливості формування доходів роздрібного торгового підприємства, оптового підприємства. Дохід торговельного підприємства від продажу, порядок його розрахунку і формування. Основні джерела доходів торговельного підприємства від продажу товарів. Поняття комерційного доходу торговельного підприємства та його структура. Економічний зміст прибутку, його формування та використання. Обґрунтування прибутку на майбутній період. Розподіл та використання прибутку. Показники рентабельності та методика їх розрахунку.

Показники аналізу прибутку та рентабельності. Фактори, що впливають на прибуток.

7.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Які види доходів торговельної організації та джерела їх утворення?
2. Як формуються доходи підприємств торгівлі?
3. Якими методами розраховують прогнозу величину доходів підприємств торгівлі?
4. Який механізм управління доходами організації торгівлі?
5. Прибуток: сутність, функції, види, фактори.
6. Система оподаткування організації торгівлі.
7. Рентабельність: сутність, види.
8. Аналіз прибутку і рентабельності торговельного

підприємства

9. Планування і використання прибутку торговельної.

10. Управління прибутком організації торгівлі.

11. Основні напрямки підвищення прибутку і рентабельності.

7.3.Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

7.4.Теми рефератів та презентацій

1. Динаміка рівня прибутковості торговельних підприємств України.

2. Динаміка рентабельності на торговельних підприємствах України та шляхи її підвищення

3. Державна політика оподаткування та вплив її на прибутковість підприємства.

4. Фактори формування прибутку торговельного підприємства в ринкових умовах.

5. Загальноприйнята практика використання прибутку торговельного підприємства.

Змістовий модуль 2. Економічні умови господарювання торговельних підприємств

ТЕМА 8. ПРОДУКЦІЯ ТА ТОВАРООБОРОТ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Рекомендовані джерела інформації: 3, 4, 9, 14, 15, 39, 41

8.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Сутність товарообороту торговельних підприємств. Роль товарообороту в економіці країни.

Сутність і характеристика роздрібного товарообороту. Чинники, які визначають обсяги, структуру і перспективи розвитку роздрібного товарообороту підприємства. Методичні

підходи до обґрунтування роздрібного товарообороту і його регулювання в умовах становлення ринку. Асортиментна політика підприємства роздрібно́ї торгівлі і методичні основи формування асортименту товарів. Показники товарообороту роздрібно́ї торгівлі і їх економічна характеристика. Межі доцільної діяльності підприємства роздрібно́ї торгівлі.

Товарооборот оптової торгівлі, його суть, види, економічна характеристика. Класифікація товарообороту оптової торгівлі. Межі доцільної діяльності підприємства оптової торгівлі.

Товарооборот в системі показників ефективності комерційної діяльності торговельного підприємства.

8.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій

1. Дайте характеристику роздрібного товарообороту.
2. Які показники характеризують товарообіг роздрібного підприємства?
3. Дайте характеристику оптового товарообороту.
4. На які складові поділяють оптовий товарообіг в залежності від призначення?
5. Що можна віднести до показників, які характеризують товарообіг оптового підприємства?
6. На які питання має відповісти аналіз оптового товарообігу підприємства в ринковій системі?

8.3..Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

8.4.Теми рефератів та презентацій

1. Тенденції роздрібного товарообігу в Україні за обсягом і структурою.
2. Удосконалення аналізу показників роздрібного товарообігу
3. , Тенденції розвитку оптової торгівлі України та їх практична реалізація
4. Зарубіжний досвід розвитку оптової торгівлі.

5. Оптові посередники та їх значення в ринковій економіці.
6. Шляхи раціоналізації руху товару.
7. Шляхи вдосконалення взаємовідносин з постачальниками (виробниками) і покупцями організації оптової торгівлі.
8. Резерви зростання товарообігу оптової організації.

ТЕМА 9. ХАРАКТЕРИСТИКА ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ І ОСНОВНІ ЕТАПИ ЇХ ФОРМУВАННЯ

Рекомендовані джерела інформації: 1, 3, 5, 13, 14, 20, 24, 36

9.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Сутність та склад товарних запасів торгового підприємства, джерела їх утворення. Класифікація товарних запасів. Характеристика товарних запасів роздрібною торгівлю та основні етапи їх формування. Фактори, що впливають на величину і оборотність товарних запасів. Товарні запаси оптової торгівлі, їх роль, характеристика, класифікація, аналіз. Нормування товарних запасів. Механізм та методи нормування товарних запасів. Методи контролю товарних запасів. Забезпеченість товарними ресурсами: аналіз товарних запасів. Оцінка оборотності товарів, аналіз товарного забезпечення. Фактори, що визначають розмір та швидкість обороту товарних запасів. Управління дебіторською заборгованістю торговельного підприємства. Управління грошовими коштами торговельного підприємства.

Показники, що характеризують стан товарних запасів торгового підприємства.

9.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Товарні запаси: сутність, причини утворення, склад товарних запасів.
2. Фактори, що визначають розмір товарних запасів
3. Показники оцінки стану та ефективності використання

товарних запасів. .

4. Які види запасів формуються на підприємстві?
5. Які показники використовуються при аналізі товарних запасів?
6. Які чинники впливають на оборотність і величину товарних запасів?
7. Які моделі використовуються для вирішення проблем, пов'язаних з розрахунком розміру запасів і управління запасами?
8. Які існують системи контролю стану запасів?

9.3.Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

9.4.Теми рефератів та презентацій

1. Проблеми оптимізації торгівельних запасів підприємства.
2. Методи контролю торгівельних запасів.
3. Склад та структура запасів підприємств торгівлі (окремої області, району, України)
4. Формування асортиментного набору товарних запасів.

ТЕМА 10. УПРАВЛІННЯ ТОВАРНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ РОЗДРІБНОГО ТА ОПТОВОГО ТОВАРООБОРОТІВ

Рекомендовані джерела інформації: 1, 3, 5, 13, 14, 20, 24, 36

10.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Поняття товарного забезпечення обороту та порядок його формування. Товарне забезпечення оптового та роздрібного товарообороту, його характеристика і методика аналізу. Стратегія управління товарним забезпеченням обороту. Аналіз товарного забезпечення та оцінка ефективності комерційних угод із закупівлі товарів. Механізм формування товарного забезпечення обороту на перспективу. Ризики утримання

запасів. Системи оптимального управління запасами. ABC-аналіз та XYZ-аналіз та їх використання для визначення логістичної стратегії управління запасами.

10.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій

1. В чому сутність товарного забезпечення обороту?
2. Як формується порядок забезпечення товарообороту?
3. Які розрізняють стратегії управління товарним забезпеченням обороту?
4. В чому проявляються ризики утримання запасів?
5. Які Ви знаєте системи оптимального управління запасами?
6. Декомпозиція результатів ABC-аналізу та XYZ-аналізу

10.3. Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

10.4. Темі рефератів та презентацій

1. Сучасні форми та системи формування товарних запасів.
2. Торговельно-технологічний процес магазину як рух потоків товару
3. Основні вхідні потоки товарів та їх характеристика
4. Система зі встановленим обсягом або розміром замовлення товарів.
5. Система з певною періодичністю замовлення товарів

ТЕМА 11. ЕФЕКТИВНІСТЬ ТОРГІВЕЛЬНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Рекомендовані джерела інформації: 1, 5, 10, 13, 14, 39

11.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Поняття та сутність логістики. Передумови, причини й тенденції розвитку торгівельної логістики. Мета та завдання торгівельної логістики. Функції торгівельної логістики: системо

утворююча, інтегруюча, регулююча, результуюча функція. Класифікація торгівельної логістики: макрологістика, мікрологістика, зовнішня логістика, внутрішня логістика.

Поняття матеріального потоку та параметри, що його характеризують. Класифікація матеріальних потоків. Інформаційні потоки та їх класифікація. Фінансові потоки та їх класифікація. Потоки послуг. Загальні схеми взаємодії потоків. Логістичні операції та функції з матеріальними, інформаційними, фінансовими та сервісними потоками. Критерії оптимального управління потоками. Інтегровані логістичні потоки. Поняття закупівельної логістики. Типові логістичні активності в управлінні закупівлями: ідентифікація і переоцінка потреб, визначення й оцінка вимог споживачів, рішення «зробити або купити», визначення типів закупівель, аналіз поведінки ринку. Розподільча логістика. Поняття логістичного потоку. Рівні розподілу логістичного потоку. Логістичні посередники у каналах розподілу. Завдання та функції логістичних посередників. Розподільчі центри у логістичних ланцюгах. Оцінка роботи складів. Типові логістичні рішення при оптимізації складської підсистеми. Варіанти вибору розміщення розподільчих центрів. Мета, завдання та функції логістики збуту. Логістичні канали та логістичні ланцюжки. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері обігу. Канали розподілу.

Логістична діяльність та логістичні функції. Функції логістичних посередників в дистрибуції.

Логістичний сервіс. Склад і транспорт в логістиці

Роль транспорту в торгівельній логістиці. Транспортна торгівельна логістична система. Види автомобільних перевезень. Принципи доставки «від дверей до дверей» і «точно в термін». Вибір оптимального способу транспортування. Вибір оптимального перевізника. Метод оцінювання та вибір постачальників. Методологія та методичні підходи до оцінювання збалансованих показників управління ланцюгами поставок товарів на підприємстві роздрібно торгівлі.

Економічне забезпечення логістики Показники оцінювання ефективності торгівельної логістичної системи.

11.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Походження терміну та сучасні визначення логістики.
2. Назвіть функції торговельної логістики.
3. Назвіть основні завдання, які вирішуються під час закупівлі товарів
4. Поясніть типові логістичні активності в управлінні закупівлями.
5. Охарактеризуйте типові логістичні рішення при оптимізації складської підсистеми
6. Назвіть основні етапи вибору постачальників
7. Назвіть основні завдання, які вирішуються під час роботи з постачальником
8. Поясніть сутність транспортування товарів
9. Охарактеризуйте види транспортних засобів
10. Поясніть методологію та методичні підходи до оцінювання збалансованих показників управління ланцюгами поставок товарів на підприємстві роздрібною торгівлі

11.3. Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

11.4. Теми рефератів та презентацій

1. Сучасний досвід економічно розвинених країн щодо логістичного обслуговування в торгівлі
2. Елементи та критерії логістичного обслуговування споживача
3. Сутність та основні завдання інформаційної логістики в торгівлі
4. Експертні системи в торговельній логістиці
5. Перспективи розвитку торговельної логістики в Україні

ТЕМА 12. ОСНОВИ ЦІНОУТВОРЕННЯ В ТОРГІВЛІ

Рекомендовані джерела інформації: 3, 8, 12, 19, 22, 25, 28, 31, 353

12.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Ціни і ціноутворення в умовах ринку. Функції ціни: облікова, розподільча, стимулююча. Функція збалансування попиту і пропозиції. Їх взаємозв'язок. Система цін. Види цін. Модель ціни. Склад та структура ціни: витрати та їх роль у формуванні ціни; Цінова політика підприємства. Стратегії ціноутворення на підприємстві. Ціна на споживчі товари Якість товару і його ціна. Торгова націнка як компонент ціни . Визначення торгових націнок. Економічне обґрунтування торговельних надбавок

Методи ціноутворення. Витратні методи ціноутворення. Метод повних витрат. Метод надбавок. Метод безбитковості та цільового прибутку. Графік безбитковості. Визначення точки безбитковості аналітичним шляхом. Методи, що спираються на попит. Метод балової оцінки. Визначення ціни методом прямих витрат та умови ефективності його застосування. Методи з орієнтацією на конкуренцію. Метод лідера та сфера його поширення. Питома ціна та параметричні індекси якості. Індиферентна ціна. Особливості визначення цін на продукцію виробничо-технічного призначення. Основні положення визначення ціни методом відносної оцінки технічного рівня продукції. Метод тендерного ціноутворення та сфери його застосування.

Психологічне сприйняття ціни споживачами, конкурентами та виробниками. Поняття психологічного ціноутворення. Вплив ціни на обсяги продажів. Визначення мінімальної зміни обсяги продажів за умови зміни самої ціни. Варіанти цінової політики: зниження або підвищення ціни. Вплив різних варіантів на поведінку споживача та рентабельність фірми.

12.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Які фактори впливають на попит і пропозицію?
2. Яка роль ціноутворення в умовах ринку?
3. Які функції ціни реалізуються на торговельному підприємстві?
4. Склад та структура ціни.
5. Поясніть взаємозв'язок точки безбитковості та рівня

ціни.

6. Вплив якості товару на його ціну.
7. Охарактеризуйте методи ціноутворення на торговельному підприємстві.
8. Особливості формування ціни на споживчі товари.
9. Як формується торговельна націнка?
10. Охарактеризуйте варіанти цінової політики.
11. Які стратегії ціноутворення використовують на торговельному підприємстві?
12. Сутність психологічного сприйняття ціни споживачами, конкурентами та виробниками.

12.3. Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

12.4. Теми рефератів та презентацій

1. Ринкова рівновага
2. Ціна як елемент взаємодії пропозиції та попиту.
3. Модель ціни.
4. Витрати та їх роль у формуванні ціни;
5. Франкування цін.
6. Стратегії ціноутворення на торговельному підприємстві

ТЕМА 13. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА РОЗВИТОК ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Рекомендовані джерела інформації: 2, 3, 6, 7, 11, 14, 32, 34, 37, 38, 41

13.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Розвиток як об'єктивна умова довгострокового існування торговельного підприємства: напрями та фактори. Джерела розвитку підприємств торгівлі.

Економічна сутність, класифікація та структура

інвестицій. Визначення необхідного обсягу та джерел фінансування інвестицій. Поняття, види і форми здійснення іноземних інвестицій. Оцінка ефективності виробничих і фінансових інвестицій. Характеристика базових принципів оцінки ефективності реальних інвестицій. Економічна інтерпретація та алгоритм розрахунку показників ефективності реальних інвестицій: чистого приведеного доходу (NPV), індексу рентабельності інвестицій (PI), терміну окупності інвестицій (PBP) та внутрішньої норми доходності (IRR).

Оцінка ефективності розвитку торгової мережі.

Теоретико-методичні засади інноваційного розвитку. Нематеріальні активи в торгівлі. Інновативність сфери торгівлі. Інновації, ініційовані споживачами: можливості залучення торговельних мереж. Методичні підходи до управління інноваційним розвитком торговельних підприємств .

13.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Поняття розвитку торговельного підприємства
2. Охарактеризуйте джерела розвитку підприємств торгівлі
3. Поясніть економічну сутність інвестицій в торговельній діяльності
4. Групи показників для оцінки інвестиційної привабливості торговельного підприємства
5. В чому суть інновативності сфери торгівлі
6. Охарактеризуйте базові принципи оцінки ефективності реальних інвестицій.
7. Поясніть алгоритм розрахунку показників ефективності реальних інвестицій та їх економічну інтерпретацію
8. Охарактеризуйте об'єкти інтелектуальної власності в торгівлі
9. В чому суть інновацій, ініційованих споживачами.
10. Як можна оцінити ефективність розвитку торгової мережі
11. Поняття управління інноваційним розвитком торговельних підприємств

13.3.Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

13.4.Теми рефератів та презентацій

1. Стимулювання інвестиційної діяльності торговельних підприємств
2. Еволюція інвестиційної привабливості торговельних підприємств
3. Динаміка капітальних інвестицій в торгівлю
4. Переваги та ризики застосування торговельними підприємствами торгово-технологічних інновацій
5. Торгові марки, торгові знаки, географічні зазначення - об'єкти інтелектуальної власності в торгівлі

ТЕМА 14. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Рекомендовані джерела інформації: 3, 14, 17, 33, 34, 39

14.1. Опрацювання рекомендованих джерел для обговорення питань:

Ефект та ефективність діяльності. Ціль, завдання, принципи оцінки ефективності діяльності торговельного підприємства.

Економічна ефективність. Економічний ефект. Показники та критерії ефективності економічної діяльності торговельних підприємств. Соціальна ефективність, її характеристика і методика оцінки. Методичні засади оцінки ефективності діяльності торговельного підприємства.

Інтегральна оцінка ефективності діяльності торгового підприємства. Система інтегральних показників ефективності діяльності торговельного підприємства

Методика та шляхи підвищення ефективності використання ресурсів організації торгівлі.

Послідовність проведення оцінки ефективності діяльності підприємства торгівлі, система показників, що її характеризують

Структурування показників ефективності діяльності

торговельного підприємства із позицій різних користувачів інформації. Методика формування механізму рейтингової оцінки діяльності

14.2. Запитання для самоперевірки знань та дискусій:

1. Охарактеризуйте економічного ефекту.
2. Охарактеризуйте сутність економічної ефективності.
3. Назвіть показники та критерії ефективності торгівельної діяльності .
4. Охарактеризуйте сутність соціальної ефективності.
5. Охарактеризуйте інтегральну оцінку ефективності.
6. Назвіть склад інвестиційного прибутку.
7. Охарактеризуйте норму беззбитковості торгівельної діяльності.
8. Обґрунтуйте необхідність розвитку торгівельної мережі.
9. Охарактеризуйте показники ефективності використання ресурсів торговельного підприємства.

14.3. Індивідуальне тестування за темою курсу на платформі МУДЛ:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1278>

14.4. Темі рефератів та презентацій

1. Обґрунтування та вибір стратегії підвищення ефективності діяльності на торговельних підприємствах України.
2. Доцільність використання системи управління якістю на вітчизняних підприємствах з урахуванням зарубіжного досвіду.
3. Шляхи підсилення фінансовій сталості розвитку підприємства в ринкових умовах.
4. Система показників оцінки економічної ефективності діяльності торговельного підприємства.
5. Фактори впливу на ефективність діяльності торговельного підприємства в ринкових умовах.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Економічна суть торгівлі. Торгівля це:

- а). форма товарного обміну;
- б). форма товарного обігу;
- в). самостійний господарюючий суб'єкт з правами юридичної особи;
- г). вид господарської діяльності;
- д). галузь господарювання.

2. Торгівля – це сфера здійснення:

- а). товарного обігу;
- б). товарного обміну, актів купівлі–продажу;
- в). обмін товару на гроші;
- г). обмін грошей на товар;
- д). продаж і купівля.

3. Чим відрізняється товарний обмін від товарного обігу:

- а). це одне і те саме;
- б). це різні економічні категорії;
- в). товарний обмін — це обмін товарів;
- г). товарний обіг — це обмін з наявністю грошей;
- д). товарний обіг — це розширена форма товарного обміну.

4. Якими показниками характеризується торгівля як галузь господарювання:

- а). чисельністю підприємств роздрібно й оптової торгівлі;
- б). чисельністю зайнятих працівників;
- в). величиною роздрібного й оптового товарообороту;
- г). величиною торговельної площі;
- д). вартістю майна

5. До зовнішніх чинників впливу на торговельну діяльність не належать:

- а). рівень доходів;
- б). податкова система;
- в). правова база;
- г). роздрібні ціни;
- д). лібералізація економіки.

6. Який з вказаних, що впливають на роздрібного товарообігу, можна віднести до нерегульованих

підприємством?

- а). ступінь конкуренції;
- б). товарна спеціалізація;
- в). рівень культури обслуговування;
- г). пропускна спроможність магазину;
- д). товарні запаси.

7. За формою власності підприємства класифікуються на:

- а). приватні ;
- б). державні;
- в). комунальні;
- г). усі відповіді правильні;
- д). змішаної форми.

8. Економічні показники – це:

- а). явища, процеси, факти і виявлені тенденції та закономірності їх розвитку;
- б). нормативні витрати матеріальних ресурсів, праці, капіталовкладень;
- в). інформаційний носій певних кількісних та якісних характеристик економічних явищ і процесів;
- г). . категорії, поняття, висновки та рекомендації.
- д). умовні позначення.

9. Що є основною метою діяльності підприємства ?

- а). . раціональне використання землі;
- б). . оновлення і модернізація устаткування;
- в). . одержання максимального прибутку;
- г). . виробництво якісної продукції;
- д). . підвищення кваліфікації персоналу.

10. До внутрішніх чинників впливу на торговельну діяльність не належать:

- а). об'єкти діяльності;
- б). кваліфікація комерційного апарату;
- в). суб'єкти діяльності;
- г). методи діяльності;
- д). товарно–грошові відносини в країні.

11. Яке визначення характеризує роздрібний товарооборот як економічну категорію?

а). Кількість товарів масового споживання за групами та окремими найменуваннями, що реалізовані кінцевим споживачам;

б). Сума грошей за товари й послуги, реалізовані через роздрібну мережу та підприємства громадського харчування ;

в). Кількісна та якісна характеристика товарної маси, яка переходить із сфери виробництва до сфери споживання;

г). Сукупність економічних відносин, які виникають у процесі обміну грошових коштів на товари масового споживання;

д). Кількість товарів масового споживання, що реалізовані промисловим підприємствам.

12. Як визначається показник обсягу роздрібного товарообороту на торговельному підприємстві?

а). У цінах фактичної реалізації за моментом надходження грошей у рахунок оплати за товар від покупця.

б). У цінах, в яких ведеться облік товарних запасів, за моментом повної оплати покупцем придбаного товару.

в). У цінах фактичної реалізації за моментом відпуску товарів покупцеві, незалежно від часу сплати грошей

г). У цінах та за моментом, що визначають власники торговельного підприємств

д). У цінах згідно валютного курсу

13. Який із зазначених факторів, що впливає на обсяг роздрібного товарообороту, може регулюватися торговельним підприємством?

а). Рівень доходів потенційних покупці;

б). Пропускна спроможність роздрібною мережі підприємств;

в). Рівень та структура споживання, що склалися у зоні діяльності підприємств;

г). Ступінь конкуренції ринку, на якому функціонує підприємство;

д). Валютний курс.

14. При збільшенні закупівель товарів, падінні попиту на них, товарні запаси:

а). Зростають.

- б). Скоротяться.
- в). Залишаться без змін.
- г). Не можна визначити.
- д). Не має правильної відповіді.

15. Який показник необхідний для розрахунку зіставного товарообігу?

- а). Індекс цін;
- б). Середньорічний темп зростання
- в). Річний приріст товарообігу;
- г). Середньодобовий товарообі
- д). Курс валют.

16. За якою формулою визначається обсяг надходження товарів із товарного балансу?

Умовні позначення: Р - продаж товарів(товарооборот); В - вибуття товарів, що не входить до реалізації; Зп - товарні запаси на початок періоду; Зк - товарні запаси на кінець періоду.

- а). $Зп+Р-В-Зк$;
- б). $Р-Зк+В-Зп$;
- в). $Р+В+Зк-Зп$;
- г). $Р-В+Зк-Зп$;
- д). $Р-В+Зк-Зп$.

17. Визначте формулу зміни у товарних запасах (різницю між: величиною товарних запасів на кінець періоду та товарних запасів на початок періоду) із товарного балансу?

Умовні позначення: Р - продаж товарів (товарооборот); В - вибуття товарів, що не входить до реалізації; Н - надходження товарів

- а). $Р+В-Н$;
- б). $Н+Р$;
- в). $Н+В-Р$;
- г). $Н-Р-В$;
- д). $Н+В+Р$.

18. Чи розрізняються поняття «основні засоби торговельного підприємства» та «матеріально-технічна база торговельного підприємства»?

а). так, перше поняття є вужчим і входить до складу другого;

- б). ні, не розрізняються – дані поняття ідентичні;
- в). так, друге поняття є вужчим і входить до складу першого
- г). співвідношення даних понять може бути різним і залежить від особливостей діяльності підприємства;
- д). не мають нічого спільного;

19. Який вид вартості основних засобів підприємства відображає суму витрат, що необхідно здійснити підприємству в сучасних умовах у випадку придбання даних основних засобів?

- а). первісна вартість;
- б). відновлювальна вартість
- в). залишкова вартість;
- г). балансова вартість;
- д). усі, що наведені.

20. Амортизація основних засобів – це:

- а). процес їх виробничого використання;
- б). втрачання робочими машинами своєї якості;
- в). недовикористання засобів праці;
- г). функціональний знос основних фондів;
- д). економічний процес, що відображає втрату основними засобами своєї вартості.

21. Основні фонди зношуються:

- а). фізично;
- б). фізично і морально;
- в). матеріально і морально;
- г). морально;
- д). вартісно.

22. Ділова репутація або ціна фірми – це:

- а). ноу-хау;
- б). гуд вілл;
- в). роялті;
- г). товарний знак;
- д). торгова марка.

23. Які з перерахованих видів оборотних активів можна віднести до готових засобів платежу:

- а). товарні запаси;
- б). витрати в незавершеному виробництві;

- в). дебіторська заборгованість;
- г). грошові кошти в касі;
- д). незавершене виробництво.

24. До основних груп персоналу не належать:

- а). менеджери;
- б). керівники;
- в). робітники;
- г). фахівці;
- д). технічні службовці.

25. До фондів обігу відносяться:

- а). . готова продукція та грошові кошти;
- б). . запаси тари і палива;
- в). . запасні частини для ремонту обладнання;
- г). . малоцінні та швидкозношувані предмети;
- д). незавершене виробництво.

26. Який показник характеризує оборотність оборотних засобів:

- а). . коефіцієнт оборотності;
- б). . коефіцієнт використання матеріалу;
- в). . питома матеріаломісткість;
- г). . сукупний норматив оборотних засобів;
- д). товарні запаси.

27. Який з перелічених елементів оборотних засобів не нормується?

- а). . відвантажена неоплачена продукція;
- б). . готова продукція на складі;
- в). . витрати майбутніх періодів;
- г). . незавершене виробництво;
- д). товарні запаси.

28. Які активи підприємства відносяться до оборотних засобів торговельного підприємства:

- а). товарні запаси;
- б). нематеріальні активи;
- в). незавершені капітальні вкладення;
- г). всі перераховані вище;
- д). транспортні засоби.

29. Трудові ресурси – це:

- а). . усі люди працездатного віку;
- б). . люди працездатного віку, що працюють;
- в). . ті, що знаходяться на навчанні;
- г). . частина населення, яка бере або може брати участь у виробництві продукції;
- д). населення віком понад 18 років.

30.Професія – це ...

- а). вид трудової діяльності, здійснення якої потребує відповідного комплексу спеціальних знань та практичних навичок;
- б). сукупність спеціальних знань і практичних навичок, що визначають ступінь підготовленості працівника до виконання професійних функцій обумовленої складності;
- в). вид трудової діяльності, здійснення якої потребує практичних навичок;
- г). сукупність знань;
- д). вид трудової діяльності, здійснення якої потребує певного рівня вищої освіти;

31.Середньооблікова чисельність працівників - це:

- а). кількість працівників, які постійно повинні знаходитися на робочих місцях при даному режимі роботи підприємств;
- б). загальна кількість працівників, необхідних підприємству з урахуванням заміни працівників, що йдуть у відпустку, відсутніх по хворобі тощо;
- в). кількість працівників апарату управління і допоміжного персоналу з урахуванням виконуваних ними функцій;
- г). кількість працівників, що виконують операції, пов'язані з виробництвом продукції;
- д). кількість працівників з урахуванням виконуваних ними функцій.

32.Який з нижченаведених показників характеризує ступінь технічної оснащеності персоналу?

- а). фондоозброєність праці;
- б). трудомісткість продукції;
- в). продуктивність праці;
- г). жоден із наведених показників;
- д). середня заробітна плата;

33. Тарифна система не включає:

- а). . розцінки та норми виробітку;
- б). . тарифну сітку та ставки;
- в). . кваліфікаційні довідники посад керівників, спеціалістів і службовців;
- г). . тарифно-кваліфікаційний довідник;
- д). . штатний розпис.

34. Яким повинні діяти торговельні організації та підприємства, щоб згладити нерівномірність поставок, коливання сезонного попиту тощо:

- а). створювати страхові запаси;
- б). точніше визначати величину сезонних товарних запасів;
- в). застосовувати балансовий метод;
- г). прогнозувати кон'юнктуру;
- д). створювати страхові та сезонні товарні запаси.

35. Заробітна плата - це:

- а). грошова винагорода, яку за трудовим договором власник виплачує працівникові за виконану ним роботу;
- б). сукупність матеріальних благ та послуг, отриманих із суспільних фондів споживання;
- в). абсолютна сума грошових засобів, отриманих працівниками пропорційно до кількості і якості їхньої праці;
- г). новостворена кожним робітником вартість у грошовій формі, що виділяється державою для їх особистого споживання;
- д). виплати у вигляді матеріального заохочення.

36. Товарні знаки – це:

- а). оригінальні позначення, за допомогою яких товари і послуги одних виробників відрізняються від однорідних товарів і послуг інших виробників;
- б). сталі позначення підприємства або особи, від імені якої здійснюється виробнича та інша діяльність;
- в). відомості, безпосередньо пов'язані з діяльністю підприємства;
- г). документи, що підтверджують права їх власників на відповідні об'єкти промислової власності;
- д). логотип підприємства.

37. Які внутрішні чинники впливають на об'єм валового

доходу підприємства?

- а). об'єм товарообігу, його структура, склад, типізація підприємств торгівлі; якість товарів і рівень торгового обслуговування; цільова стратегія;
- б). чисельність працівників торгового підприємства та їх кваліфікація;
- в). співвідношення попиту та пропозиції; життєвий цикл товару;
- г). психологічний клімат в колективі;
- д). вікова структура споживачів.

38. Як визначається вплив зміни об'єму товарообігу на формування суми і рівня валового доходу?

- а). множенням середнього рівня валового доходу на результат відхилення фактичного товарообігу від базисного і діленням отриманого значення на 100;
- б). множенням базисного рівня валового доходу і приросту товарообігу за рахунок цінового чинника, діленого на 100;
- в). множенням приросту товарообігу в зіставних цінах на базисний рівень валового доходу і діленням отриманого результату на 100;
- г). діленням базисного рівня валового доходу і приросту товарообігу за рахунок цінового чинника, множеного на 100;
- д). діленням середнього рівня валового доходу на результат відхилення фактичного товарообігу від базисного і діленням отриманого значення на 100;

39. У підприємствах прибуток від операційної діяльності визначається як:

- а). різниця між товарооборотом та вартістю сировини за відпускними цінами;
- б). різниця між торговельним доходом та витратами виробництва і обігу;
- в). сума торговельних надбавок і націнок;
- г). різниця між товарооборотом і торговельним доходом;
- д). не визначається.

40. Прибуток як економічна категорія – це:

- а). відносини, що складаються при формуванні фондів грошових коштів;

- б). грошові кошти, що спрямовуються на розвиток виробництва;
- в). дохід від факторів виробництва, що безпосередньо використовуються самим підприємством, і який виступає у вигляді відсотка, ренти та заробітної плати;
- г). економічні відносини, що виникають на кінцевій стадії руху матеріальних благ;
- д). всі відповіді вірні.

41. Показник рентабельності товарообороту характеризує:

- а). ефективність використання власного капіталу підприємства;
- б). частку прибутку в кожній грошовій одиниці проданих товарів;
- в). ефективність використання основних фондів підприємства;
- г). частку прибутку з усієї суми коштів, що вкладені;
- д). ефективність використання персоналу.

42. Точка безбитковості або поріг рентабельності підприємства буде тим вище, чим:

- а). вища частка постійних витрат у їх загальній сумі;
- б). вища частка змінних витрат у загальній їх сумі;
- в). вищий рівень сукупних витрат;
- г). нижча частка постійних витрат у загальній їх сумі;
- д). відсутній маржинальний дохід.

43. Яким повинні бути темпи зміни суми валового доходу в порівнянні з темпами розвитку товарообігу і прибутку?

- а). $I_{\text{приб}} < I_{\text{вал. дох}} > I_{\text{товарооб}}$;
- б). $I_{\text{приб}} < I_{\text{вал. дох}} < I_{\text{товарооб}}$;
- в). $I_{\text{приб}} < I_{\text{вал. дох}} > I_{\text{товарооб}}$;
- г). $I_{\text{приб}} < I_{\text{товарооб}} > I_{\text{вал. дох}}$;
- д). $I_{\text{приб}} > I_{\text{товарооб}} < I_{\text{вал. дох}}$.

44. Джерелом торговельного прибутку є :

- а). торговельна надбавка до ціни;
- б). нееквівалентний обмін;
- в). різниця між вартістю і ціною виробництва;
- г). частина додаткової вартості, створеної у виробництві;

д). Немає вірної відповіді.

45. Оціночна функція прибутку полягає:

а). у використанні прибутку як показника, що характеризує ефект господарської діяльності підприємства;

б). у використанні прибутку як інструмента розподілу чистого доходу суспільства;

в). у тому, що прибуток є найголовнішим джерелом формування різних фондів на підприємстві;

г). у використанні прибутку як показника, що характеризує споживання ресурсів підприємства;

д). жодної правильної відповіді.

46. Як визначається рівень витрат обігу?

а). як відношення суми витрат обігу до товарообігу, виражене у відсотках;

б). як сума витрат обігу і товарообігу;

в). як відношення валового доходу до товарообігу;

г). як відношення товарообігу до валового доходу;

д). як добуток витрат обігу і товарообігу;

47. Які виділяють витрати обігу за способом віднесення на конкретні об'єкти діяльності підприємства?

а). прями і непрямі;

б). корисні і безкорисні;

в). поточні і довгострокові;

г). змінні та постійні;

д). основні та накладні.

48. З якою метою здійснюються розрахунки обсягу товарообороту торговельного підприємства в точці безбитковості?

а). для оцінки ліквідаційної вартості підприємства;

б). для оцінки ступеня ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства;

в). для оцінки вартості капіталу підприємства;

г). для оцінки можливостей одержання прибутку від основної діяльності;

д). жодної правильної відповіді.

49. Різниця між прибутком до оподаткування і платежами до бюджету є:

- а). чистим прибутком;
- б). прибутком до оподаткування;
- в). економічним прибутком;
- г). нерозподіленим прибутком;
- д). жодної правильної відповіді.

50. Що таке логістика:

- а) мистецтво перевезення;
- б) мистецтво управління матеріалопотоком;
- в) підприємницька діяльність;
- г) посередництво;
- д) жодної правильної відповіді.

51. Призначення запасів в логістичній системі:

- а) в якості буфера між транспортом, виробництвом, реалізацією;
- б) для компенсації затримок, пов'язаних з рухом матеріалів;
- в) для виготовлення продукції;
- г) для забезпечення регулярності продажу;
- д) жодної правильної відповіді.

52. Яку основну проблему вирішують в логістичній системі організовуючи транспортування продукції:

- а) ефективне використання транспорту;
- б) складання графіків обслуговування споживачів;
- в) використання контейнерів і піддонів;
- г) підтримка регулярності продажу;
- д) жодної правильної відповіді.

53. Що повинно враховуватись при формуванні стратегії логістики:

- а) політика фірми в області продажу та інвестицій;
- б) кадрова та технологічна політика;
- в) транспортна і збутова політика;
- г) вірні всі відповіді;
- д) жодної правильної відповіді.

54. XYZ - аналіз – це поділ матеріалів на групи за ознаками:

- а) ціни;
- б) здатність до складування;
- в) точність прогнозу споживання;
- г) часом поставки;

д) якісною структурою.

55. Оптимальна партія закупівлі визначається:

- а) мінімальним часом поставки;
- б) максимальним використанням складів;
- в) мінімальною вартістю закупівлі та утримання запасів;
- г) ціною;
- д) здатністю до складування;

56. ABC -аналіз – це залежність між:

- а) кількісною і якісною структурою;
- б) кількісною і вартісною структурою;
- в) вартісною і якісною структурою;
- г) між витратами на закупівлю і витратами на утримання запасів;
- д) між витратами на закупівлю і витратами щодо транспортування.

57. Які залежності можна віднести до trade off:

- а) між витратами на закупівлю і витратами на утримання запасів;
- б) між витратами на закупівлю і витратами щодо транспортування;
- в) між витратами на закупівлю і амортизаційними витратами;
- в) між мінімальною вартістю закупівлі та утримання запасів;
- г) між ціною та кількістю.

58. Яка група запасів в методиці ABC/XYZ-аналізу має таку характеристику: “висока вартість і низька точність прогнозу”:

- а) AZ;
- б) AY;
- в) AX;
- г) AC;
- д) AB.

59. Які два параметри не можуть одночасно регулюватися при управлінні запасами:

- а) цикл поставки і мінімальний запас;
- б) величина партії поставки і максимальний запас;
- в) величина партії поставки і мінімальний запас;

г) витратами на закупівлю і витратами щодо транспортування;

д) між витратами на закупівлю і амортизаційними витратами.

60. Економічна ефективність -

а). це співвідношення отриманого результату (ефекту) і витрат ресурсів підприємства (матеріальних, трудових, фінансових, інформаційних);

б). це співвідношення отриманого результату і суми капітальних вкладень або вкладених ресурсів;

в). це співвідношення власного капіталу з позиковим;

г). це співвідношення капітальних вкладень або вкладених ресурсів і суми отриманого результату ;

д). це співвідношення власного капіталу та капітальних витрат.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачено навчальним планом у вигляді курсової роботи. Рекомендації до виконання курсової роботи, тематика та вихідні дані наведені в методичних вказівках 06-01-188. URL: (<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/13408>).

Курсова робота передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з навчальної дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами та звітністю підприємства.

Курсова робота з навчальної дисципліни видається студенту викладачем на початку вивчення дисципліни. Курсова робота виконується студентом самостійно. Студент має надати курсову роботу для перевірки наприкінці курсу, але не пізніше терміну проведення підсумкового контролю

Курсова робота складається з трьох частин – теоретичної, аналітичної та проектної частин.

У процесі виконання курсової роботи студент має опрацювати не менш десяти літературних джерел з посиланням на використання певної інформації з них у тексті роботи. При

цьому робота має носити творчий характер і бути спрямованою на вирішення певної проблеми чи на висловлення особистого погляду автора роботи на питання, яке розглядається в роботі.

Курсова робота складається з таких складових частин: титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку літератури, додатків до індивідуального завдання (при необхідності).

Вступ має розкривати актуальність обраної теми, її проблематику, перелік науковців, що займалися дослідженням цих питань, мету, об'єкт, предмет і завдання дослідницької роботи.

Основна частина роботи (може складатися з декількох підрозділів) має включати теоретичний підрозділ з характеристикою сучасного стану проблеми, описом нормативно-правової бази, поглядом різних авторів на цю проблему, аналізом позитивних та негативних наслідків впливу проблеми на розвиток туристичної індустрії.

Практичний підрозділ складається з аналізу статичної інформації, ситуаційних завдань, вирішення яких має супроводжуватися обґрунтованими висновками.

Проектна частина передбачає обґрунтування заходів з підвищення ефективності діяльності підприємства

Висновки мають бути обґрунтованими щодо досягнення мети роботи. Роботу оформлюють згідно вимог наведених в методичних вказівках 06-01-188.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовується оцінювання знань за наступними видами робіт:

- поточне тестування та опитування;
- усне опитування;
- підсумкове тестування з кожного змістового модуля;
- перевірка виконаних практичних завдань;
- підготовка та презентація реферату, міні лекції;
- підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях.

Індивідуальна робота є обов'язковим елементом модуля і виконується обов'язково в часових рамках вивчення певного модуля.

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, курсова робота, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Балабан П. Ю. Торговельна логістика. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 148 с. URL: http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/torgiv_logistika.pdf

2. Бервено О. В., Мірошниченко Ю. В. Стимулювання інвестиційної діяльності торговельних підприємств. *Проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 172–177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2017_1_24.
3. Економіка торгівлі : навч. пос. / Власова Н. О., Гросул В. А., Краснокутська Н. С., Круглова О. А., Чорна М. В., Филипенко О. М. Харків : Світ Книг, 2015. 473 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/48601/1/Book_2015_Vlasova_Ekonomika_torhivli.pdf
4. Волошина С. В. Економіка торговельного підприємства : курс лекцій для студентів ступеня «бакалавр». Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2017. 93 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/1483/1/Voloshina_2013_2.pdf
5. Організація і технологія матеріально-технічного забезпечення підприємства / Гордійчук А. С., Стахів О. А., Кузнецова Т. В., Збагерська Н. В. Рівне : НУВГП, 2012. 256 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/1738>
6. Данило С. І. Ефективність інновацій в роздрібній торгівлі. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2019. Вип. 3. С. 50–53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2019_3_10
7. Єгорова О. Методичні засади оцінки ефективності інвестиційної діяльності торговельного підприємства. *Молодий вчений*. 2018. №7 (59). С. 263–266. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4247>
8. Завидівська О. І. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Ціноутворення» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». 37 с. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/24932/1/3.%20%2020.pdf>
9. Звіт про товарооборот. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/6750-zvt-pro-tovarooborot-torgovo-merej-forma-1-torg-msyachna>
10. Ільченко Н. Б. Логістичні стратегії в торгівлі : монографія. Київ : Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. 432 с URL: <https://knute.edu.ua/file/MjExMzA=/ebee6b4b3d12d4cd18180f0f18338a1a.pdf>

11. Інноваційний розвиток підприємств сфери торгівлі: світові тенденції та практика в Україні : монографія / за заг. ред. С. А. Давимуки; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2016. 432 с URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20160702.pdf>

12. Кареба М. І. Ціни та ціноутворення: опорний конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної та заочної форми навчання. Миколаїв : МДАУ, 2017. 100 с. URL: http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2155/1/Tsiny_ta_tsinoutvorennya.pdf

13. Логістика: Теорія та практика : навч. посіб. / Кислий В. М., Біловодська О. А., Олефіренко О. М., Соляник О. М. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 360 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/38038/1/Bilovodska_Kyslyi_Olefirenko_Solyanyk.pdf

14. Мазаракі А. А., Лігоненко Л. С., Ушакова Н. М. Економіка торговельного підприємства : підручник для вузів / Під ред. Ушакової Н. М. Київ : Хрещатик, 1999. 800 с.

15. Мазур Н. А., Семенець І. В., Лопашук І. А. Економіка торговельного підприємства : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 192 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3444/Ekonomika-torhovelnoho-pidpryiemstva.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

16. Маркіна І. А., Вороніна В. Л. Управління прибутком торговельних підприємств : монографія. Полтава : Вид-во ПП «Астроя». 2018. 167 с. URL: https://dut.edu.ua/uploads/1_2087_88287714.pdf

17. Марцин В. С. Економіка торгівлі : підручнк. Київ : Знання, 2006. 402 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/111-ekonomka-torgvl-martsin-BC.html>

18. Методологічні пояснення (торгівля). URL: <http://www.rv.ukrstat.gov.ua/statinf/torg/met.htm>

19. Окландер М. Ринкові методи ціноутворення в роздрібній торгівлі: орієнтація на покупців і конкурентів. *Економіст*. 2013. № 6. С. 55–58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2013_6_21.

20. Олініченко К. С. Управління товарними запасами підприємств роздрібною торгівлі : монографія. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2017. 211 с. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/2360/1/%BE.PDF>

21. Правове регулювання господарської діяльності : навчальний посібник / за ред. В. В. Мачульського. Київ : КНЕУ, 2015. 152 с. <https://www.businesslaw.org.ua/wp-content/PRGD.pdf>

22. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.93 № 3660-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1993. № 50 Ст. 472. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>.

23. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вер. 2008 р. №514-VI . *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2008. N 50-51. Ст. 384.

24. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 р. № 833. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF>.

25. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 26.11.1993 № 50/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996. № 36 Ст. 165. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>.

26. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 12. Ст. 64. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

27. Про захист прав споживачів: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1991. № 30. Ст. 379.

28. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI: Редакція від 08.02.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

29. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р.,

№ 877-V. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2007. № 29. Ст. 389.

30. Про Порядок заняття торговельною діяльністю і правила торговельного обслуговування населення: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 р. № 108. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108-95-%D0%BF>.

31. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2-12 р., № 5007-VI . *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2013. № 19-20. Ст. 190.

32. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

33. Стахів О. А., Адамчук Т. Л. Оцінка ефективності торговельної діяльності споживчого товариства за узагальнюючими показниками. *Вісник НУВГП. Економічні науки : зб. наук. праць*. Рівне : НУВГП, 2017. Вип. 2(78). С. 100–111. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/11925>

34. Філіппов В. Ю, Несторенко А. М. Шляхи розвитку торговельних підприємств. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2014. № 2 (12). С. 203–207. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n2.html>

35. Чорна Н. Ю., Кулик Ю. Л. Формування ефективної конкурентоспроможної цінової політики підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 2. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2015/12.pdf

36. Хоменко Н. В., Карпенко О. В., Верига Ю. А. Товарні запаси: проблеми обліку, контролю та звітності : монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. 153 с. URL: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/367/1/%20248_400..pdf

37. Шевченко К. В., Сагер Л. Ю. Вплив інноваційних технологій на розвиток торгівлі. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/860/825>

38. Як працює RFID технологія. URL: <https://www.cleverence.ru/articles/rfid/rfid-tekhnologiyachto-eto-takoe-kak-rabotaet-sistema-opisanie-i-primenenie/>.

39. Яковлев Ю. П. Економіка торгівлі з використанням інформаційних технологій : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2006. 376 с. Emarketer: Global Ecommerce 2020. URL:

<https://www.emarketer.com/content/global-ecommerce-2020>

41. Next-generation technologies and the future of trade. URL: <https://voxeu.org/article/next-generation-technologies-and-future-trade>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Борисенка, 6). URL: <http://www.libr.rv.ua/>
6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://cbs.rv.ua/>
7. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).
8. Міністерства економічного розвитку і торгівлі України URL: <http://www.me.gov.ua/>